

OBSAH

Obecná neurologie

Neurologická semiologie, syndromologie a topická diagnostika

(Evžen Růžička a Robert Rusina)

O1	Vědomí a jeho poruchy	3
O1.1	Základní pojmy a definice	3
O1.1.1	Kvantitativní porucha vědomí	3
O1.1.2	Kvalitativní porucha vědomí	3
O1.2	Vyšetření pacienta s poruchou vědomí	4
O1.2.1	Určení tíže poruchy vědomí	4
O1.2.2	Aspekce	6
O1.2.3	Vyšetření hlavových nervů a kmenových reflexů	6
O1.2.4	Vyšetření končetin	8
O1.3	Syndromy poruch vědomí	8
O1.3.1	Dekortikační syndrom	8
O1.3.2	Decerebrační syndrom	8
O1.3.3	Vegetativní stav	9
O1.3.4	Syndrom locked-in	10
O1.4	Etiologie poruch vědomí	10
O2	Poruchy kognitivních funkcí a syndromy mozkových laloků	11
O2.1	Základní pojmy a definice	11
O2.1.1	Přehled kognitivních funkcí	14
O2.1.1.1	Pozornost	14
O2.1.1.2	Paměť	14
O2.1.1.3	Fatické funkce	14
O2.1.1.4	Zrakově-prostorové funkce	14
O2.1.1.5	Gnostické funkce	15
O2.1.1.6	Praktické funkce	15
O2.1.1.7	Exekutivní funkce	15
O2.2	Vyšetření kognitivních funkcí v klinické praxi	15
O2.2.1	Vyšetření orientace a pozornosti	16
O2.2.2	Vyšetření paměti	16
O2.2.3	Vyšetření zrakově-prostorových funkcí	16
O2.2.4	Vyšetření praktických funkcí	17
O2.2.5	Vyšetření gnostických funkcí	17

O2.2.6	Posouzení exekutivních funkcí	17
O2.3	Hlavní projevy poruch kognitivních funkcí	18
O2.4	Příznaky postižení kognitivních funkcí	19
O2.4.1	Amnézie	19
O2.4.2	Agnozie	19
O2.4.3	Apraxie	20
O2.4.4	Postižení exekutivních funkcí	20
O2.5	Syndromy mozkových laloků	20
O2.5.1	Frontální lalok	21
O2.5.2	Temporální lalok	21
O2.5.3	Parietální lalok	22
O2.5.4	Okcipitální lalok	22
O3	Poruchy řeči	23
O3.1	Základní pojmy a definice	23
O3.2	Vyšetření při poruše řeči	25
O3.2.1	Porozumění (percepce řeči)	25
O3.2.2	Spontánní řeč (řečová exprese)	26
O3.2.3	Opakování	26
O3.2.4	Pojmenování	26
O3.2.5	Čtení a psaní	26
O3.2.6	Motorická složka řeči	26
O3.3	Příznaky poruch řeči	27
O3.3.1	Příznaky afázie	27
O3.3.2	Příznaky dysartrie	27
O3.4	Syndromy poruchy řeči	28
O3.4.1	Afázie	28
O3.4.1.1	Wernickeova afázie	28
O3.4.1.2	Brocova afázie	29
O3.4.1.3	Globální afázie	29
O3.4.1.4	Další jednotky afázie	30
O3.4.1.5	Poruchy řeči při postižení nedominantní hemisféry	30
O3.4.2	Neurologicky podmíněné dysartrie (s přispěním Evy Baborové)	30
O3.4.2.1	Bulbární dysartrie	30
O3.4.2.2	Spastická dysartrie	30
O3.4.2.3	Mozečková dysartrie	30
O3.4.2.4	Hypokinetická dysartrie	31
O3.4.2.5	Hyperkinetická dysartrie	31
O3.4.2.6	Kombinované dysartrie	31

O4 Hlavové nervy a mozkový kmen	32
O4.1 Základní pojmy a definice	32
O4.2 Vyšetření hlavových nervů	33
O4.2.1 N. olfactorius	33
O4.2.2 N. opticus	33
O4.2.3 Okohybné nervy (nn. III, IV, VI)	41
O4.2.4 N. trigeminus	42
O4.2.5 N. facialis	42
O4.2.6 N. vestibulocochlearis	43
O4.2.7 Postranní smíšený systém	43
O4.2.8 N. hypoglossus	44
O4.3 Příznaky postižení hlavových nervů	44
O4.3.1 N. olfactorius	44
O4.3.2 N. opticus a zraková dráha	44
O4.3.3 Okohybné nervy	45
O4.3.3.1 Internukleární oftalmoparéza	46
O4.3.3.2 Syndrom apexu orbity	46
O4.3.3.3 Syndrom kavernózního sinu	47
O4.3.4 N. trigeminus	47
O4.3.5 N. facialis	47
O4.3.5.1 Periferní paréza	47
O4.3.5.2 Centrální paréza	49
O4.3.6 N. vestibulocochlearis	49
O4.3.6.1 Periferní vestibulární syndrom	50
O4.3.6.2 Centrální vestibulární syndrom	50
O4.3.6.3 Poruchy sluchu	50
O4.3.7 Postranní smíšený systém	50
O4.3.8 N. hypoglossus	51
O4.4 Kmenové syndromy	51
O4.4.1 Alternující kmenové syndromy	51
O4.4.1.1 Mezencefalický alternující syndrom	52
O4.4.1.2 Pontinní alternující syndrom	52
O4.4.1.3 Laterální oblongátový syndrom	52
O4.4.1.4 Mediální oblongátový syndrom	53
O4.4.2 Syndromy z oboustranného postižení kmene	53
O4.4.2.1 Bulbární syndrom	53
O4.4.2.2 Pseudobulbární syndrom	53
O4.4.2.3 Syndrom kraniokaudální deteriorace	54
O4.4.2.4 Locked-in	54

O5 Poruchy hybnosti	55
O5.1 Úvod	55
O5.2 Vyšetření	58
O5.2.1 Konfigurace a držení	60
O5.2.2 Svalový tonus (napětí)	60
O5.2.3 Svalová síla a pyramidové zánikové jevy	61
O5.2.4 Reflexy a pyramidové iritační jevy	63
O5.2.5 Koordinace a cílení pohybů	65
O5.3 Příznaky poruch hybnosti	68
O5.3.1 Poruchy konfigurace končetin	68
O5.3.2 Poruchy držení končetin	69
O5.3.3 Poruchy svalového napětí	69
O5.3.3.1 Svalový hypertonus	69
O5.3.3.2 Svalová hypotonie	70
O5.3.4 Svalová slabost	70
O5.3.4.1 Pyramidové jevy zánikové	71
O5.3.5 Poruchy propioceptivních reflexů	71
O5.3.5.1 Hyporeflexie	71
O5.3.5.2 Hyperreflexie	72
O5.3.5.3 Pyramidové jevy iritační	72
O5.3.6 Poruchy koordinace a cílení pohybů	72
O5.3.6.1 Hypokineze	72
O5.3.6.2 Hyperkineze	72
O5.3.6.3 taxie	72
O5.4 Syndromy poruch hybnosti	74
O5.4.1 Svalová slabost a parézy	74
O5.4.1.1 Myopatický syndrom	74
O5.4.1.2 Myastenický syndrom	75
O5.4.1.3 Periferní paréza	75
O5.4.1.4 Centrální paréza	75
O5.4.2 Extrapiramidové syndromy	76
O5.4.2.1 Hypokinetický syndrom	76
O5.4.2.2 Hyperkinetické syndromy	76
O5.4.3 Ataxie	79
O5.4.3.1 Mozečková ataxie	79
O5.4.3.2 Ostatní druhy ataxie	81
O6 Poruchy čítí	85
O6.1 Základní pojmy a definice	85
O6.2 Vyšetření pacienta s poruchou čítí	86
O6.2.1 Anamnéza	86
O6.2.2 Objektivní vyšetření	88

06.3	Hlavní projevy poruch čítí	92
06.3.1	Negativní příznaky poruch čítí	94
06.3.2	Pozitivní příznaky poruch čítí	94
06.3.3	Senzitivní ataxie	95
06.3.4	Komplexní poruchy čítí	95
06.4	Syndromy poruch čítí	96
06.4.1	Léze periferního nervu	97
06.4.2	Léze míšního kořene	97
06.4.3	Polyneuropatický syndrom	98
06.4.4	Disociované poruchy čítí	98
06.4.4.1	Centrální míšní syndrom (syringomyelický)	98
06.4.4.2	Syndrom zadních míšních provazců (tabický)	98
06.4.5	Poruchy čítí u ložiskových míšních lézí	99
06.4.5.1	Syndrom transverzální léze míšní	99
06.4.5.2	Syndrom hemisekce míšní (Brownův-Séquardův)	99
06.4.6	Poruchy čítí u mozkových lézí	99
06.4.6.1	Poruchy čítí u kmenových syndromů	99
06.4.6.2	Syndrom capsula interna	100
06.4.6.3	Talamický syndrom	100
06.4.6.4	Poruchy čítí při lobárních kortikálních syndromech	100
07	Mícha a míšní syndromy	101
07.1	Základní pojmy a definice	101
07.2	Vyšetření pacienta s podezřením na míšní postižení	102
07.2.1	Anamnéza	102
07.2.2	Objektivní vyšetření	102
07.3	Hlavní projevy míšního postižení	104
07.4	Míšní syndromy	105
07.4.1	Syndrom transverzální léze míšní	105
07.4.1.1	Krční mícha	105
07.4.1.2	Hrudní mícha	106
07.4.1.3	Bederní mícha	106
07.4.2	Syndrom zadních provazců	107
07.4.3	Syndrom zadních a postranních provazců	107
07.4.4	Centrální míšní syndrom	108
07.4.5	Syndrom hemisekce míšní	109
07.4.6	Přední míšní syndrom	109
08	Poruchy stoje a chůze	111
08.1	Základní pojmy a definice	111
08.2	Vyšetření stoje a chůze	112

08.2.1	Vyšetření stoje	112
08.2.2	Vyšetření chůze	112
08.3	Základní příznaky poruch stoje a chůze	113
08.3.1	Poruchy držení těla a stability stoje (tab. O8.1)	113
08.3.2	Příznaky poruch chůze (tab. O8.2)	113
08.4	Charakteristické syndromy poruch chůze	116
08.4.1	Antalgická chůze	116
08.4.2	Stepáž u peroneální parézy	117
08.4.3	Myopatická chůze	117
08.4.4	Ataktická chůze	117
08.4.5	Parkinsonská chůze	119
08.4.6	Hemiparetická chůze	119
08.4.7	Paraparetická (spastická) chůze	120
08.4.8	Frontální porucha chůze	121
09	Autonomní nervový systém	123
09.1	Základní pojmy a definice	123
09.2	Vyšetření	124
09.3	Příznaky a syndromy postižení ANS	125
09.3.1	Hypotalamický syndrom	126
09.3.2	Hornerův syndrom	126
09.3.3	Poruchy sekrece slin a potu	127
09.3.4	Ortostatická hypotenze	127
09.3.5	Poruchy mikce a defekace	127
09.3.6	Autonomní neuropatie	128
010	Postižení páteře a míšních kořenů	129
010.1	Základní pojmy	129
010.2	Vyšetření	131
010.2.1	Vyšetření klidového postavení („statiky“) páteře	132
010.2.2	Vyšetření pohybů („dynamiky“) páteře	132
010.2.3	Vyšetření paravertebrálních a pletencových svalů	132
010.2.4	Vyšetření při podezření na kořenový syndrom	132
010.2.5	Vyšetření při podezření na syndrom kaudy	134
010.2.6	Pomocná zobrazovací vyšetření páteře	134
010.3	Příznaky postižení páteře	135
010.3.1	Bolest	135
010.3.2	Poruchy statiky páteře	135
010.3.3	Poruchy dynamiky páteře	136
010.4	Vertebrogenní syndromy	136
010.4.1	Segmentový (algický vertebrogenní) syndrom	136
010.4.1.1	Cervikokraniální syndrom	136

O10.4.2	Kořenové (radikulární) syndromy	137
O10.4.3	Syndrom kaudy	138
O11	Intrakraniální hypertenze, hypotenze, hydrocefalus	140
O11.1	Základní pojmy a definice	140
O11.2	Vyšetření	142
O11.2.1	Anamnéza a subjektivní obtíže	142
O11.2.2	Objektivní vyšetření	142
O11.2.3	Pomocná vyšetření	142
O11.3	Intrakraniální hypertenze	143
O11.3.1	Příznaky intrakraniální hypertenze	143
O11.3.1.1	Cefalea	143
O11.3.1.2	Nauzea a vomitus	143
O11.3.1.3	Poruchy zraku a sluchu	143
O11.3.1.4	Poruchy nálady a chování	143
O11.3.2	Příčiny a mechanismy intrakraniální hypertenze	144
O11.3.2.1	Mozkové expanzivní procesy	144
O11.3.2.2	Zvýšený tlak mozkomíšního moku, hydrocefalus	144
O11.3.2.3	Zvětšení nitrolebního objemu krve	145
O11.3.3	Herniace mozku	145
O11.3.3.1	Subfalcinní herniace	145
O11.3.3.2	Unkální herniace (temporální konus)	146
O11.3.3.3	Centrální transtentoriální herniace	146
O11.3.3.4	Herniace do foramen magnum (okcipitální konus)	147
O11.4	Intrakraniální hypotenze	147
O12	Meningeální syndrom	148
O12.1	Základní pojmy a definice	148
O12.2	Vyšetření při podezření na meningeální syndrom	148
O12.2.1	Opozice šije	149
O12.2.2	Dolní meningeální příznaky	150
O12.2.3	Pomocná vyšetření	150
O12.3	Příznaky meningeálního syndromu	150
O12.4	Příčiny meningeálního syndromu	151

Neurologické vyšetření a pomocná vyšetření

V1	Neurologické vyšetření (<i>Evžen Růžička</i>)	155
V1.1	Základní pojmy	155
V1.2	Anamnéza	156

V1.2.1	Důvod vyšetření, hlavní obtíže	156
V1.2.2	Osobní anamnéza	157
V1.2.3	Rodinná anamnéza	158
V1.2.4	Závěrečné dotazy	158
V1.3	Objektivní neurologické vyšetření	158
V1.3.1	Základní neurologické vyšetření	158
V1.3.1.1	Postup základního vyšetření	159
V1.3.1.2	Interpretace nálezů základního neurologického vyšetření	160
V1.3.2	Cílené neurologické vyšetření	161
V1.3.2.1	Modalita cíleného neurologického vyšetření	161
V1.3.2.2	Kvantifikovaná cílená vyšetření (dotazníky, škály, testy)	161
V1.3.2.3	Speciální vyšetření u akutních stavů	162
V1.4	Souhrn nálezů vyšetření a další diagnostický postup	163
V1.4.1	Syndromologický souhrn	163
V1.4.2	Diferenciální diagnóza	163
V1.4.3	Pomocná vyšetření	164
V2	Neuropsychologická diagnostika (Tomáš Nikolai)	172
V2.1	Screeningové neuropsychologické testy	172
V2.1.1	Mini Mental State Examination	172
V2.1.2	Montrealský kognitivní test	173
V2.1.3	Test hodin	173
V2.1.4	Delší screeningové testy	175
V2.2	Komplexní neuropsychologické vyšetření	176
V2.2.1	Základní kognitivní domény	176
V2.2.1.1	Pozornost	176
V2.2.1.2	Paměť	176
V2.2.1.3	Exekutivní funkce	177
V2.2.1.4	Zrakově-prostorové funkce	177
V2.2.1.5	Fatické funkce	177
V2.2.1.6	Hodnocení osobnosti, afektivních poruch, soběstačnosti	177
V2.3	Indikace neuropsychologického vyšetření	177
V3	Zobrazovací metody (Petr Dušek)	179
V3.1	Úvod	179
V3.2	Přehled metod	179
V3.2.1	Výpočetní tomografie	179
V3.2.2	Magnetická rezonance	180
V3.2.3	Kontrastní vyšetření	182

V3.2.4	Zobrazení cév	183
V3.2.4.1	Sonografie	183
V3.2.4.2	Angiografie	183
V3.2.5	Metody nukleární medicíny	184
V3.3	Indikace zobrazovacích vyšetření	185
V3.3.1	Zobrazení hlavy a mozku	185
V3.3.2	Zobrazení páteře a míchy	187
V3.3.3	Hodnocení nálezů zobrazovacích vyšetření	187
V3.3.3.1	Hodnocení CT a MR obrazů hlavy a mozku	188
V3.3.3.2	Hodnocení obrazů páteře a míchy	188
V4	Klinická neurofyzilogie (<i>Iva Příhodová, Martin Forgáč</i>)	189
V4.1	Základní pojmy	189
V4.2	Elektroencefalografie	189
V4.2.1	Normální nález EEG	190
V4.2.2	Abnormální nálezy EEG	191
V4.2.2.1	Interiktální epileptiformní výboje	191
V4.2.2.2	Interiktální abnormální pomalá nebo rytmická aktivita	191
V4.2.2.3	Speciální vzorce	192
V4.2.3	Indikace EEG	193
V4.2.4	Monitorovací techniky EEG	194
V4.2.4.1	Video-EEG monitorování	194
V4.2.4.2	Noční polysomnografie	194
V4.3	Elektromyografie	195
V4.3.1	Kondukční studie	195
V4.3.2	Jehlová EMG	197
V4.3.3	Testování nervosvalového přenosu	199
V4.4	Evokované potenciály	200
V4.4.1	Zrakové evokované potenciály (visual evoked potentials – VEP) ...	201
V4.4.2	Kmenové sluchové evokované potenciály (brainstem auditory evoked potentials – BAEP)	201
V4.4.3	Somatosenzorické evokované potenciály (SEP)	203
V4.4.4	Motorické evokované potenciály	203
V5	Vyšetření mozkomíšního moku (<i>Eva Krasulová</i>)	204
V5.1	Úvod	204
V5.2	Odběr mozkomíšního moku	204
V5.2.1	Lumbální punkce	204
V5.2.1.1	Postpunkční obtíže	205
V5.2.2	Indikace a kontraindikace odběru likvoru	205
V5.2.2.1	Indikace	205

	V5.2.2.2	Kontraindikace lumbální punkce	206
	V5.2.2.3	Povinná vyšetření před provedením lumbální punkce	206
V5.3		Nálezy v mozkomíšním moku	206
	V5.3.1	Normální nález	206
	V5.3.2	Patologické likvorové nálezy (viz tab. V5.1)	206
		V5.3.2.1 Bakteriální meningitida	206
		V5.3.2.2 Virová meningitida/encefalitida	207
		V5.3.2.3 Subarachnoidální krvácení	207
		V5.3.2.4 Autoimunitní onemocnění CNS (roztroušená skleróza a jiná onemocnění)	207
		V5.3.2.5 Nádorová infiltrace mening/CNS	207
		V5.3.2.6 Akutní zánětlivá demyelinizační polyneuropatie (AIDP, Guillainův-Barrého syndrom)	210

Speciální neurologie

Neurologická onemocnění, diagnostika a terapie

S1		Cévní onemocnění mozku (<i>Aleš Tomek</i>)	213
	S1.1	Základní dělení, obecné informace	213
		S1.1.1 Definice	213
		S1.1.2 Epidemiologie	213
	S1.2	Ischemické cévní mozkové příhody	214
		S1.2.1 Etiologie	214
		S1.2.2 Patogeneze	215
		S1.2.3 Klinický obraz	216
		S1.2.3.1 Teritoriální ischemie velkých mozkových tepen	217
		S1.2.3.2 Tranzitorní ischemická ataka	218
		S1.2.3.3 Lakunární syndromy	218
	S1.3	Intracerebrální hemoragie	219
		S1.3.1 Etiologie a patogeneze	219
		S1.3.2 Iničiální klinický obraz	219
		S1.3.3 Klinický vývoj	220
	S1.4	Subarachnoidální krvácení	220
		S1.4.1 Etiologie a patogeneze	220
		S1.4.2 Klinický obraz	221
	S1.5	Trombóza mozkových splavů	221
		S1.5.1 Etiologie a patogeneze	221
		S1.5.2 Klinický obraz	222

S1.6	Akutní vaskulární encefalopatie	222
S1.6.1	Etiologie a patogeneze	222
S1.6.2	Klinický obraz	223
S1.7	Chronické vaskulární encefalopatie	223
S1.7.1	Etiologie a patogeneze	223
S1.7.2	Klinický obraz	223
S1.8	Diferenciální diagnóza CMP	224
S1.9	Pomocná vyšetření	224
S1.9.1	Počítačová tomografie	224
S1.9.2	Magnetická rezonance	225
S1.9.3	Sonografie	225
S1.9.4	Digitální subtrakční angiografie	228
S1.9.5	Vyšetření mozkomíšního moku	228
S1.10	Akutní postup při podezření na CMP	228
S1.10.1	Přednemocniční péče o CMP	228
S1.10.2	Iniciální nemocniční péče o nemocného s podezřením na CMP ...	229
S1.11	Léčba CMP	231
S1.11.1	Léčba ischemické CMP	231
S1.11.1.1	Systémová (intravenózní) trombolýza	232
S1.11.1.2	Endovaskulární terapie	232
S1.11.1.3	Další péče a komplikace akutní iCMP	232
S1.11.1.4	Vyšetření etiologie a rizikových faktorů iCMP	233
S1.11.1.5	Sekundární prevence ischemické CMP	233
S1.11.2	Léčba intracerebrální hemoragie	235
S1.11.2.1	Konzervativní terapie intracerebrální hemoragie	235
S1.11.2.2	Chirurgická terapie intracerebrální hemoragie	235
S1.11.2.3	Sekundární prevence intracerebrální hemoragie ...	235
S1.11.3	Léčba subarachnoidálního krvácení	235
S1.11.4	Léčba trombózy splavů	236
S1.11.5	Léčba akutních vaskulárních encefalopatií	236
S1.11.6	Léčba chronických vaskulárních encefalopatií	236
S1.11.7	Rehabilitace po CMP	236
S2	Kraniocerebrální trauma (Petr Marusič, Ondřej Chudomel)	238
S2.1	Základní dělení	238
S2.1.1	Primární a sekundární trauma	238
S2.1.2	Difuzní a fokální trauma	238
S2.1.3	Zavřená a otevřená poranění	240
S2.2	Epidemiologie a rizikové skupiny pacientů	240
S2.3	Obecné principy diagnostiky a léčby	240
S2.4	Difuzní kraniocerebrální trauma	242
S2.4.1	Lehké mozkové poranění	242

	S2.4.1.1	Definice	242
	S2.4.1.2	Etiologie a patogeneze	243
	S2.4.1.3	Klinický obraz	243
	S2.4.1.4	Diagnóza a vyšetřovací postup	243
	S2.4.1.5	Diferenciální diagnóza	244
	S2.4.1.6	Terapie a prognóza	245
S2.4.2		Difuzní axonální poranění	246
	S2.4.2.1	Definice a epidemiologie	246
	S2.4.2.2	Etiologie a patogeneze	246
	S2.4.2.3	Klinický obraz	246
	S2.4.2.4	Terapie a prognóza	247
S2.5		Fokální kraniocerebrální traumata	247
	S2.5.1	Epidurální hematom	248
	S2.5.1.1	Epidemiologie a patogeneze	248
	S2.5.1.2	Klinický obraz	248
	S2.5.1.3	Diagnóza a vyšetřovací postup	248
	S2.5.1.4	Terapie a prognóza	249
	S2.5.2	Akutní subdurální hematom	249
	S2.5.2.1	Epidemiologie a patogeneze	249
	S2.5.2.2	Klinický obraz	249
	S2.5.2.3	Diagnóza a vyšetřovací postup	249
	S2.5.2.4	Terapie a prognóza	249
	S2.5.3	Kontuze mozku	250
	S2.5.3.1	Epidemiologie, patogeneze	250
	S2.5.3.2	Klinický obraz	250
	S2.5.3.3	Diagnóza a vyšetřovací postup	250
	S2.5.3.4	Terapie a prognóza	251
	S2.5.4	Traumatické subarachnoidální krvácení	251
	S2.5.4.1	Epidemiologie a patogeneze	251
	S2.5.4.2	Klinický obraz	251
	S2.5.4.3	Diagnóza a vyšetřovací postup	251
	S2.5.4.4	Terapie a prognóza	252
	S2.5.5	Chronický subdurální hematom	252
	S2.5.5.1	Epidemiologie a patogeneze	252
	S2.5.5.2	Klinický obraz	252
	S2.5.5.3	Diagnóza a vyšetřovací postup	252
	S2.5.5.4	Terapie a prognóza	253
S2.6		Sekundární poškození mozku	253
	S2.6.1	Herniace mozku	254
	S2.6.2	Poranění cév	254
S2.7		Kraniocerebrální traumata u dětí	254

S3	Infekce nervového systému (Dušan Pícha)	256
S3.1	Základní pojmy	256
S3.2	Akutní hnisavé meningitidy	256
S3.2.1	Definice a etiologie	256
S3.2.2	Patofyziologie	257
S3.2.3	Klinický obraz hnisavých meningitid	258
S3.2.4	Diagnostika hnisavých meningitid	259
S3.2.5	Léčba hnisavých meningitid	259
S3.2.6	Komplikace a následky hnisavých meningitid	261
S3.2.7	Specifické projevy, diagnostika a léčba některých bakteriálních meningitid	261
S3.2.7.1	Meningokoková meningitida a sepse	261
S3.2.7.2	Pneumokoková meningitida	261
S3.2.7.3	Hemofilová meningitida	262
S3.2.7.4	Listeriová meningitida	263
S3.2.8	Ložiskové hnisavé záněty mening, mozku a míchy	263
S3.2.8.1	Mozkové abscesy	263
S3.2.8.2	Subdurální empyém a hnisavá intrakraniální flebitida	264
S3.2.8.3	Spinální epidurální absces	264
S3.3	Virové infekce nervového systému	264
S3.3.1	Etiologie, patogeneze, klinické projevy	264
S3.3.2	Syndrom akutní virové meningitidy a meningoencefalitidy	265
S3.3.3	Specifické projevy, diagnostika a léčba některých virových neuroinfekcí	266
S3.3.3.1	Středoevropská klíšťová encefalitida	266
S3.3.3.2	Infekce nervového systému způsobené herpetickými viry	266
S3.3.3.3	Nervové projevy infekce virem lidského imunodeficitu (HIV)	269
S3.3.3.4	Vzteklina	270
S3.3.3.5	Enterovirové infekce	271
S3.4	Bakteriální záněty mozkových plen a mozku se smíšeným cytologickým nálezem v likvoru (seropurulentní meningitidy)	271
S3.4.1	Lymeská borelióza	271
S3.4.2	Syfilis (lues)	272
S3.4.3	Tuberkulóza CNS, tuberkulózní meningitida (meningitis basilaris)	273
S3.5	Parazitární infekce nervového systému	274
S3.5.1	Mozková toxoplazmóza	274
S3.5.2	Malárie	275
S3.6	Toxoinfekční poškození nervové soustavy	275

S3.6.1	Toxoinfekční encefalopatie	275
S3.6.2	Tetanus	275
S3.6.3	Botulismus	276

S4 Autoimunitní záněty a demyelinizace mozku a míchy

	<i>(Eva Kubala Havrdová)</i>	278
S4.1	Definice a základní dělení demyelinizačních a autoimunitních zánětů CNS	278
S4.1.1	Roztroušená skleróza	278
S4.1.2	Vzácné demyelinizace	278
S4.1.3	Progresivní multifokální leukoencefalopatie (PML) u pacientů s roztroušenou sklerózou	279
S4.1.4	Imunitně zprostředkované encefalitidy	279
S4.2	Roztroušená skleróza	279
S4.2.1	Etiologie a patogeneze	279
S4.2.2	Klinický obraz	280
S4.2.2.1	Časté příznaky na začátku onemocnění	280
S4.2.2.2	Další příznaky na začátku onemocnění	280
S4.2.2.3	Klinický obraz v rozvinuté fázi onemocnění	281
S4.2.2.4	Formy průběhu RS	281
S4.2.3	Diagnóza roztroušené sklerózy	282
S4.2.4	Pomocná vyšetření	282
S4.2.4.1	Magnetická rezonance	282
S4.2.4.2	Vyšetření mozkomíšního moku	283
S4.2.4.3	Evokované potenciály	283
S4.2.5	Diferenciální diagnóza	285
S4.2.6	Terapie	285
S4.2.6.1	Terapie ataky	286
S4.2.6.2	Dlouhodobá imunomodulační léčba	286
S4.2.6.3	Symptomatická léčba	287
S4.3	Akutní diseminovaná encefalomyelitida	287
S4.4	Neuromyelitis optica (Devicova nemoc)	288
S4.5	Progresivní multifokální leukoencefalopatie u pacientů s roztroušenou sklerózou	289
S4.6	Imunitně zprostředkované encefalitidy (autoimunitní a paraneoplastické)	290
S4.6.1	Limbické encefalitidy	290
S4.6.2	Encefalitida s protilátkami proti NMDA receptoru	291
S4.6.3	Autoimunitní komplikace streptokokové infekce	293
S4.6.4	Subakutní sklerozující panencefalitida (SSPE)	293
S4.6.5	Neurologické komplikace očkování	294

S5	Neuroonkologie (<i>Jiří Polívka, Jiří Polívka, jr.</i>)	295
S5.1	Základní dělení	295
S5.2	Diagnostika nádorů nervové soustavy	295
S5.2.1	Anamnéza a klinické vyšetření	295
S5.2.2	Zobrazovací metody	296
S5.2.3	Další diagnostické metody v neuroonkologii	297
S5.3	Klasifikace nádorů nervové soustavy	297
S5.3.1	Gliomy	299
S5.3.2	Ependymomy	300
S5.3.3	Nádory pineální oblasti	300
S5.3.4	Meduloblastom	302
S5.3.5	Nádory mozkových a spinálních nervů	302
S5.3.5.1	Schwannom (neurinom)	302
S5.3.5.2	Neurofibromy	302
S5.3.6	Meningeomy	303
S5.3.7	Lymfomy	304
S5.3.7.1	Primární lymfomy CNS	304
S5.3.7.2	Sekundární lymfomy CNS	304
S5.3.8	Nádory selární oblasti	305
S5.3.8.1	Adenom hypofýzy	305
S5.3.8.2	Kraniofaryngeom	306
S5.3.9	Sekundární nádory postihující nervový systém	306
S5.3.9.1	Metastázy	306
S5.3.9.2	Nádorová infiltrace mozkových plen (karcinomatóza mening)	307
S5.4	Léčba nádorů nervové soustavy	309
S5.5	Paraneoplastické syndromy	309
S6	Extrapyramidové a cerebelární poruchy – neurodegenerativní onemocnění s převažujícím postižením hybnosti (<i>Jan Roth, Evžen Růžička</i>)	312
S6.1	Obecná charakteristika neurodegenerativních onemocnění	312
S6.1.1	Mechanismy neurodegenerace	312
S6.1.2	Dělení neurodegenerativních onemocnění	313
S6.1.2.1	Onemocnění s projevy hypokineticko-rigidního syndromu	314
S6.1.2.2	Hyperkinetické syndromy a onemocnění	314
S6.2	Parkinsonova nemoc	315
S6.2.1	Definice, epidemiologie	315
S6.2.2	Etiologie, patogeneze	315
S6.2.3	Klinický obraz	315
S6.2.3.1	Časná stadium PN	317
S6.2.3.2	Pozdní stadium PN	318

S6.2.4	Diagnóza a diferenciální diagnóza	319
S6.2.5	Terapie	319
S6.3	Atypické parkinsonské syndromy	320
S6.3.1	Progresivní supranukleární paralýza	322
S6.3.2	Multisystémová atrofie	322
S6.3.3	Demence s Lewyho tělísky	324
S6.4	Wilsonova nemoc	324
S6.4.1	Definice, epidemiologie	324
S6.4.2	Klinický obraz	324
S6.4.3	Diagnóza	325
S6.4.4	Terapie	325
S6.5	Sekundární parkinsonské syndromy	325
S6.5.1	Polékový parkinsonský syndrom	326
S6.5.2	Vaskulární parkinsonský syndrom	326
S6.5.3	Parkinsonský syndrom u normotenzního hydrocefalu	327
S6.6	Tremor	329
S6.6.1	Esenciální tremor	329
S6.6.2	Akcentovaný fyziologický tremor	330
S6.6.3	Tremor u Parkinsonovy nemoci	330
S6.6.4	Tremor u Wilsonovy nemoci a metabolické encefalopatie	331
S6.6.5	Možekový tremor	331
S6.6.6	Rubrální tremor	332
S6.6.7	Tremor u periferní neuropatie	332
S6.7	Dystonie	332
S6.7.1	Fokální dystonie	333
S6.7.2	Generalizované dystonie	334
S6.7.3	Sekundární (symptomatické) dystonie	334
S6.7.3.1	Akutní poléková dystonie	334
S6.7.3.2	Dystonie po mozkovém poškození	335
S6.8	Chorea	335
S6.8.1	Huntingtonova nemoc	336
S6.8.2	Chorea minor (Sydenhamova chorea)	337
S6.8.3	Vaskulární chorea	338
S6.8.4	Tardivní dyskineze	338
S6.9	Myoklonus	338
S6.9.1	Postanoxický myoklonus	340
S6.9.2	Opsoklonus-myoklonus	340
S6.9.3	Hemispasmus facialis (lícní hemispasmus)	340
S6.10	Tiky	341
S6.10.1	Přechodná tiková porucha	341
S6.10.2	Chronická tiková porucha	341
S6.10.3	Touretteův syndrom	342

	S6.10.3.1	Klinické projevy	342
	S6.10.3.2	Diagnóza	342
	S6.10.3.3	Terapie	343
S6.11		Spinocerebelární ataxie	343
	S6.11.1	Definice, epidemiologie	343
	S6.11.2	Klinický obraz	343
	S6.11.3	Diagnóza a diferenciální diagnóza	344
	S6.11.4	Pomocná vyšetření	344
	S6.11.5	Terapie	345
	S6.11.6	Nejčastější formy SCA	345
		S6.11.6.1 Friedreichova ataxie	345
		S6.11.6.2 Machadova-Josephova nemoc	346
	S6.11.7	Další onemocnění s projevy ataxie	346
		S6.11.7.1 Ataxia telangiectatica	346
		S6.11.7.2 Syndrom fragilního chromozomu X s tremorem/ataxií	346
S7		Neurodegenerativní onemocnění s převažujícím postižením kognitivních funkcí (Robert Rusina)	348
S7.1		Obecný přehled	348
	S7.1.2	Diagnostická kritéria demence	349
S7.2		Alzheimerova nemoc	349
	S7.2.1	Definice	349
	S7.2.2	Etiologie, patogeneze	349
	S7.2.3	Klinický obraz	350
	S7.2.4	Pomocná vyšetření	351
	S7.2.5	Diferenciální diagnóza	352
	S7.2.6	Terapie	352
S7.3		Mírná kognitivní porucha	352
	S7.3.1	Definice	352
	S7.3.2	Etiologie, patogeneze	353
	S7.3.3	Klinický obraz	353
	S7.3.4	Pomocná vyšetření	353
	S7.3.5	Terapie	353
S7.4		Demence s Lewyho tělísky	354
	S7.4.1	Definice, etiopatogeneze	354
	S7.4.2	Klinický obraz	354
	S7.4.3	Pomocná vyšetření	355
	S7.4.4	Terapie	355
S7.5		Frontotemporální lobární degenerace	355
	S7.5.1	Etiopatogenetické rozdělení	356
	S7.5.2	Klinické rozdělení	356

	S7.5.2.1	Frontotemporální demence	356
	S7.5.3	Primární progresivní afázie	358
S7.6		Prionová onemocnění	358
	S7.6.1	Creutzfeldtova-Jakobova nemoc (sporadická forma)	358
		S7.6.1.1 Definice	358
		S7.6.1.2 Klinický obraz	359
		S7.6.1.3 Pomocná vyšetření	359
		S7.6.1.4 Prognóza a terapie	360
S7.7		Vaskulární demence	360
	S7.7.1	Definice, epidemiologie	360
	S7.7.2	Etiologie, patogeneze	360
	S7.7.3	Klinický obraz	361
	S7.7.4	Pomocná vyšetření	362
	S7.7.5	Terapie	362
S7.8		Demence u normotenzního hydrocefalu	362
S8		Toxická a metabolická postižení nervového systému (Martin Vališ)	364
S8.1		Základní pojmy	364
	S8.1.1	Definice	364
	S8.1.2	Epidemiologie	364
	S8.1.3	Etiologie a patogeneze	364
	S8.1.4	Klinický obraz	365
	S8.1.5	Diagnostický postup a pomocná vyšetření	365
	S8.1.6	Terapie	365
S8.2		Polékové postižení nervového systému	366
	S8.2.1	Neuroleptika (antipsychotika)	366
	S8.2.2	Antidepresiva	367
	S8.2.3	Cytostatika	368
S8.3		Exogenní toxiny poškozující nervový systém	368
	S8.3.1	Olovo	368
	S8.3.2	Mangan	368
	S8.3.3	Hliník	368
	S8.3.4	Rtuť	368
	S8.3.5	Oxid uhelnatý	369
	S8.3.6	Metylalkohol – metanol	369
	S8.3.7	Rostlinné neurotoxiny	369
	S8.3.8	Bakteriální neurotoxiny	370
S8.4		Návykové látky	370
	S8.4.1	Alkohol	370
		S8.4.1.1 Akutní alkoholová intoxikace	370
		S8.4.1.2 Syndrom z vysazení alkoholu (odvykací stav)	370
		S8.4.1.3 Wernickeův-Korsakovův syndrom	370

	S8.4.1.4	Alkoholová mozečková degenerace	371
	S8.4.1.5	Alkoholová polyneuropatie	372
	S8.4.1.6	Alkoholová demence	372
	S8.4.2	Opiáty	372
	S8.4.3	Kanabinoidy	372
	S8.4.4	Benzodiazepiny	373
	S8.4.5	Psychostimulancia	373
	S8.4.6	Halucinogeny	374
	S8.4.7	Organická rozpouštědla	374
S8.5		Neurologické projevy poruch metabolismu glukózy a elektrolytové rovnováhy	374
	S8.5.1	Poruchy metabolismu glukózy	374
	S8.5.1.1	Hypoglykemie	374
	S8.5.1.2	Hyperglykemie	374
	S8.5.2	Poruchy elektrolytové rovnováhy	375
	S8.5.2.1	Hyponatremie	375
	S8.5.2.2	Hypernatremie	375
	S8.5.2.3	Hypokalcemie	376
	S8.5.2.4	Hyperkalcemie	376
	S8.5.2.5	Hypokalemie	376
	S8.5.2.6	Hyperkalemie	376
S8.6		Karenční neurologické syndromy	377
S9		Neurovývojová onemocnění (Vladimír Komárek)	379
	S9.1	Základní principy	379
	S9.1.1	Vývoj nervového systému	379
	S9.1.2	Definice a dělení	379
	S9.2	Dětská mozková obrna	380
	S9.2.1	Definice, epidemiologie	380
	S9.2.2	Etiologie a patogeneze	380
	S9.2.3	Klinický obraz	380
	S9.2.3.1	Centrální tonusové poruchy	381
	S9.2.3.2	Spastická forma	381
	S9.2.3.3	Dyskinetická forma	382
	S9.2.3.4	Ataktická forma	382
	S9.2.4	Diagnostika a diferenciální diagnostika	382
	S9.2.5	Terapie	383
	S9.3	Hyperaktivita s poruchou pozornosti	383
	S9.3.1	Definice, epidemiologie	383
	S9.3.2	Etiologie a patogeneze	384
	S9.3.3	Klinický obraz	384
	S9.3.4	Diagnostika a diferenciální diagnostika	385

S9.3.5	Terapie	385
S9.4	Vývojová dysfázie	385
S9.4.1	Definice, epidemiologie	385
S9.4.2	Etiologie a patogeneze	386
S9.4.3	Klinický obraz	386
S9.4.4	Diferenciální diagnóza	386
S9.5	Poruchy autistického spektra	387
S9.5.1	Definice, epidemiologie	387
S9.5.2	Etiologie a patogeneze	387
S9.5.3	Klinický obraz	387
S9.5.4	Diagnostika a diferenciální diagnostika	388
S9.5.5	Terapie a prognóza	388
S9.6	Další onemocnění postihující neuropsychický vývoj dítěte	389
S9.6.1	Vývojové poruchy spojené s fetální expozicí alkoholu	389
S9.6.2	Kongenitální hydrocefalus	390
S9.6.3	Geneticky podmíněné neurovývojové syndromy	390
S9.6.4	Neurokutánní syndromy	391
S10	Epileptické záchvaty a epilepsie (Petr Marusič)	392
S10.1	Epileptické záchvaty	392
S10.1.1	Definice, rozdělení, epidemiologie	392
S10.1.2	Etiologie a patogeneze	393
S10.1.3	Klinický obraz a klasifikace	394
S10.1.3.1	Základní dělení	394
S10.1.3.2	Fokální záchvaty	395
S10.1.3.3	Generalizované záchvaty	396
S10.1.3.4	Záchvaty s neznámým začátkem	397
S10.1.4	Diagnóza a vyšetřovací postup	397
S10.1.5	Diferenciální diagnóza	398
S10.1.5.1	Synkopy	400
S10.1.5.2	Psychogenní neepileptické záchvaty	400
S10.1.6	Terapie	400
S10.2	Epilepsie	402
S10.2.1	Definice a epidemiologie	402
S10.2.2	Etiologie a patogeneze	402
S10.2.3	Klasifikace a klinický obraz	403
S10.2.3.1	Klasifikace epilepsií	403
S10.2.3.2	Specifické poruchy související s epilepsií	405
S10.2.3.3	Epileptické encefalopatie	405
S10.2.4	Diagnóza a vyšetřovací postup	405
S10.2.5	Diferenciální diagnóza a diagnostické chyby	406
S10.2.6	Terapie a prognóza	406

S10.2.6.1	Režim	406
S10.2.6.2	Farmakologická léčba chronická	407
S10.2.6.3	Farmakologická léčba akutní	407
S10.2.6.4	Farmakorezistence a chirurgická léčba epilepsie	409
S10.2.6.5	Průběh léčby a prognóza	409
S10.2.7	Psychosociální aspekty epilepsií	409
S10.2.8	Epilepsie a gravidita	410
S10.2.9	Epilepsie u dětí a adolescentů	410
S10.2.9.1	Febrilní záchvaty	410
S10.2.9.2	Westův syndrom	411
S10.2.9.3	Lennox-Gastautův syndrom	411
S10.2.9.4	Epilepsie s rolandickými hroty	411
S10.2.9.5	Dětské absence	411
S10.2.9.6	Juvenilní myoklonická epilepsie	412
S10.2.10	První pomoc při epileptickém záchvatu	412
S10.3	Status epilepticus	413
S10.3.1	Definice a epidemiologie	413
S10.3.2	Etiologie a patogeneze	413
S10.3.3	Klinický obraz	413
S10.3.4	Diagnóza a vyšetřovací postup	414
S10.3.5	Diferenciální diagnóza	414
S10.3.6	Terapie a prognóza	414
S11	Nervosvalová onemocnění (<i>Josef Bednařík, Eva Vlčková, Stanislav Vohánka</i>)	417
S11.1	Definice, epidemiologie	417
S11.2	Onemocnění periferních nervů	419
S11.2.1	Mononeuropatie	419
S11.2.1.1	Fokální traumatické mononeuropatie	419
S11.2.1.2	Úžinové syndromy	420
S11.2.1.3	Idiopatická paréza n. facialis (Bellova obrna)	422
S11.2.2	Postižení brachiálního a lumbosakrálního plexu	422
S11.2.3	Radikulopatie	424
S11.2.4	Polyneuropatie	425
S11.2.4.1	Hereditární neuropatie	428
S11.2.4.2	Diabetická neuropatie	429
S11.2.4.3	Alkoholová polyneuropatie	429
S11.2.4.4	Autoimunitní polyneuropatie	430
S11.3	Onemocnění motorického neuronu	432
S11.3.1	Amyotrofická laterální skleróza	432
S11.4	Onemocnění nervosvalového přenosu	433
S11.4.1	Myasthenia gravis	434
S11.4.2	Lambert-Eatonův myastenický syndrom	437

S11.4.3	Botulismus	438
S11.5	Onemocnění kosterních svalů (myopatie)	438
S11.5.1	Svalové dystrofie	439
S11.5.1.1	Dystrofinopatie	439
S11.5.1.2	Myotonická dystrofie	440
S11.5.2	Membránové myopatie (kanálopatie)	441
S11.5.3	Zánětlivé myopatie	441
S11.5.3.1	Polymyozitida a dermatomyozitida	441
S11.6	Tetanie	442
S12	Bolesti (Zdeněk Kadaňka)	446
S12.1	Vertebrogenní algické syndromy	446
S12.1.1	Definice	446
S12.1.2	Epidemiologie	446
S12.1.3	Etiologie, patogeneze	447
S12.1.4	Klinický obraz	451
S12.1.4.1	Akutní segmentový syndrom	451
S12.1.4.2	Subakutní či chronický segmentový syndrom	452
S12.1.4.3	Pseudoradikulární syndrom	452
S12.1.4.4	Radikulární syndromy (kořenové syndromy, radikulopatie)	452
S12.1.5.5	Syndrom kaudy	453
S12.1.4.6	Neurogenní klaudikace	453
S12.1.5	Pomocná vyšetření	454
S12.1.6	Diferenciální diagnostika	455
S12.1.7	Léčba	456
S12.1.7.1	Léčba akutních segmentových a pseudoradikulárních syndromů	456
S12.1.7.2	Léčba kořenových syndromů	456
S12.1.7.3	Léčba neurogenních klaudikací	457
S12.1.7.4	Léčba subakutních a chronických segmentových syndromů	457
S12.2	Neuropatická bolest	458
S12.2.1	Úvod, definice, epidemiologie	458
S12.2.2	Etiologie, patogeneze	458
S12.2.3	Klinický obraz	458
S12.2.4	Léčba	459
S12.3	Bolesti hlavy a obličeje	459
S12.3.1	Úvod a rozdělení	459
S12.3.2	Migréna	460
S12.3.2.1	Definice a epidemiologie	460
S12.3.2.2	Etiologie, patogeneza	460

	S12.3.2.3	Klinický obraz	460
	S12.3.2.4	Diferenciální diagnostika	461
	S12.3.2.5	Léčba	461
	S12.3.3	Cluster headache	462
	S12.3.4	Tenzní bolesti hlavy	462
	S12.3.5	Bolest hlavy z nadužívání medikace	462
	S12.3.6	Neuralgie trigeminu	463
	S12.3.6.1	Definice a epidemiologie	463
	S12.3.6.2	Etiopatogeneze	463
	S12.3.6.3	Klinický obraz	463
	S12.3.6.4	Pomocná vyšetření	463
	S12.3.6.5	Diferenciální diagnóza	464
	S12.3.6.6	Léčba	464
S13		Spánek a jeho poruchy (<i>Karel Šonka</i>)	465
	S13.1	Základní pojmy a definice	465
	S13.1.1	Fyziologická role spánku	465
	S13.1.2	Trvání spánku	465
	S13.2	Vyšetření průběhu spánku	465
	S13.3	Nespavost	466
	S13.3.1	Úvod a definice	466
	S13.3.2	Chronické onemocnění nespavostí	467
	S13.3.2.1	Epidemiologie	467
	S13.3.2.2	Etiologie	467
	S13.3.2.3	Klinický obraz	467
	S13.3.2.4	Diferenciální diagnóza	467
	S13.3.2.5	Terapie	468
	S13.3.3	Krátkodobé onemocnění nespavostí	468
	S13.4	Poruchy dýchání související se spánkem	468
	S13.4.1	Obstrukční spánková apnoe	468
	S13.4.1.1	Definice a epidemiologie obstrukční spánkové apnoe	468
	S13.4.1.2	Etiologie a patogeneze OSA	469
	S13.4.1.3	Klinický obraz OSA a pomocná vyšetření	469
	S13.4.1.4	Léčba OSA	469
	S13.4.1.5	Posudkový aspekt	470
	S13.4.2	Centrální spánková apnoe s Cheyne–Stokesovým dýcháním ...	470
	S13.4.3	Hypoventilace související se spánkem	470
	S13.5	Centrální poruchy s hypersomnolencí	471
	S13.5.1	Narkolepsie 1. typu	471
	S13.5.1.1	Definice a epidemiologie narkolepsie 1. typu	471
	S13.5.1.2	Etiologie narkolepsie 1. typu	471

	S13.5.1.3	Klinický obraz narkolepsie 1. typu	471
	S13.5.1.4	Pomocná vyšetření	472
	S13.5.1.5	Diferenciální diagnóza narkolepsie 1. typu	472
	S13.5.1.6	Terapie narkolepsie 1. typu	472
	S13.5.2	Narkolepsie 2. typu	473
	S13.5.3	Idiopatická hypersomnie	473
	S13.5.4	Hypersomnie při jiné neurologické nemoci	473
	S13.5.5	Syndrom insuficientního spánku	473
S13.6		Cirkadiánní poruchy spánku	474
S13.7		Parasomnie	474
	S13.7.1	Poruchy probouzení z NREM spánku	474
	S13.7.2	Porucha chování v REM spánku	476
	S13.7.2.1	Definice a epidemiologie	476
	S13.7.2.2	Etiologie	476
	S13.7.2.3	Klinický obraz	476
	S13.7.2.4	Pomocná vyšetření a diferenciální diagnóza	477
	S13.7.2.5	Terapie	477
	S13.7.3	Nemoc s nočními můrami	477
	S13.7.4	Somnilokvie	477
S13.8		Poruchy pohybu související se spánkem	477
	S13.8.1	Syndrom neklidných nohou	477
	S13.8.1.1	Definice a epidemiologie	477
	S13.8.1.2	Etiologie	478
	S13.8.1.3	Klinický obraz	478
	S13.8.1.4	Diferenciální diagnóza	478
	S13.8.1.5	Terapie	478
	S13.8.2	Periodický pohyb končetin ve spánku	478
	S13.8.3	Křeče dolních končetin související se spánkem	479
	S13.8.4	Bruxismus vázaný na spánek	479
	S13.8.5	Nemoc s rytmickým pohybem ve spánku	479
	S13.8.6	Myoklonus při usínání (hypnic jerck, hypnagogický záškrub)	479
S14		Závrať a poruchy rovnováhy (Jaroslav Jeřábek)	481
	S14.1	Definice, dělení	481
	S14.1.1	Vertigo (vestibulární závrať)	481
	S14.1.2	Nevestibulární (nepravá) závrať	481
	S14.2	Vyšetření pacienta s poruchou rovnováhy	482
	S14.2.1	Anamnéza	482
	S14.2.2	Objektivní nález	483
	S14.2.3	Přístrojové vyšetření vestibulárního aparátu	483
	S14.3	Onemocnění se závratí jako hlavním příznakem	484
	S14.3.1	Benigní paroxysmální polohové vertigo	484

S14.3.2	Ménièreova nemoc	484
S14.3.3	Vestibulární migréna	485
S14.3.4	Vestibulární neuronitida	485
S14.3.5	Vestibulární schwannom	486
S14.4	Symptomatické závratě	486
S14.4.1	Frontální porucha chůze a „syndrom multisenzorického postížení se závratí“	486
S14.4.2	Závratě vaskulárního původu	487
S14.4.3	Chronická subjektivní závrať (fobické posturální vertigo)	487
S14.4.4	Cervikogenní závrať	487
S14.5	Pediatrický dodatek	488
S14.5.1	Benigní paroxysmální vertigo	488
S15	Onemocnění míchy (Ivana Štětkářová)	489
S15.1	Základní principy a postupy	489
S15.1.1	Klinická diagnostika postižení míchy	489
S15.1.2	Pomocná vyšetření	489
S15.1.3	Etiologie postižení míchy	490
S15.1.4	Obecné zásady léčebného postupu	490
S15.2	Akutní míšní poranění	490
S15.2.1	Definice	490
S15.2.2	Epidemiologie	490
S15.2.3	Etiologie a patogeneze	491
S15.2.4	Klinický obraz	491
S15.2.5	Postup v akutní fázi po úrazu	493
S15.2.6	Pomocná vyšetření	493
S15.2.7	Diferenciální diagnóza	493
S15.2.8	Terapie	494
S15.3	Míšní nádory	495
S15.3.1	Definice	495
S15.3.2	Epidemiologie	495
S15.3.3	Etiologie a patogeneze	495
S15.3.4	Primární nádory míchy a páteřního kanálu	496
S15.3.5	Sekundární nádory (metastázy)	497
S15.3.6	Klinický obraz	497
S15.3.7	Diagnostický postup a pomocná vyšetření	498
S15.3.8	Diferenciální diagnóza	498
S15.3.9	Terapie	498
S15.4	Cévní onemocnění míchy	499
S15.4.1	Definice	499
S15.4.2	Epidemiologie	499
S15.4.3	Etiologie a patogeneze	499

S15.4.4	Klinický obraz	500
S15.4.5	Diagnostický postup a pomocná vyšetření	501
S15.4.6	Diferenciální diagnóza	501
S15.4.7	Terapie	502
S15.5	Syringomyelie	502
S15.5.1	Definice	502
S15.5.2	Epidemiologie	502
S15.5.3	Etiologie a patogeneze	502
S15.5.4	Klinický obraz	503
S15.5.5	Diagnostický postup a pomocná vyšetření	503
S15.5.6	Diferenciální diagnóza	504
S15.5.7	Terapie	504
S15.6	Spondylogenní myelopatie	504
S15.6.1	Definice	504
S15.6.2	Epidemiologie	504
S15.6.3	Etiologie a patogeneze	504
S15.6.4	Klinický obraz	505
S15.6.5	Diagnostický postup a pomocná vyšetření	505
S15.6.6	Diferenciální diagnóza	506
S15.6.7	Terapie	506
S15.7	Záněty míchy (myelitidy)	506
S15.7.1	Definice	506
S15.7.2	Epidemiologie	507
S15.7.3	Etiologie a patogeneze	507
S15.7.4	Klinický obraz	508
S15.7.5	Diagnostický postup a pomocná vyšetření	508
S15.7.6	Diferenciální diagnóza	508
S15.7.7	Terapie	509
S15.8	Spinální epidurální absces	509
S15.8.1	Definice	509
S15.8.2	Epidemiologie	509
S15.8.3	Etiologie a patogeneze	509
S15.8.4	Klinický obraz	509
S15.8.5	Diagnostický postup a pomocná vyšetření	510
S15.8.6	Diferenciální diagnóza	510
S15.8.7	Terapie	510
S15.9	Postadiační myelopatie	510
S15.9.1	Definice	510
S15.9.2	Epidemiologie	510
S15.9.3	Etiologie a patogeneze	511
S15.9.4	Klinický obraz	511
S15.9.5	Diagnostický postup a pomocná vyšetření	511

S15.9.6	Diferenciální diagnóza	511
S15.9.7	Terapie	511
S15.10	Myelopatie z nedostatku vitamínu B12	511
S15.10.1	Definice	511
S15.10.2	Epidemiologie	512
S15.10.3	Etiologie a patogeneze	512
S15.10.4	Klinický obraz	512
S15.10.5	Diagnostický postup a pomocná vyšetření	512
S15.10.6	Diferenciální diagnóza	512
S15.10.7	Terapie	513
T1	Rehabilitace v neurologii (<i>Martina Hoskocová, Ota Gál</i>)	514
T1.1	Úvod	514
T1.2	Metody rehabilitace	514
T1.3	Indikace rehabilitačních postupů u vybraných neurologických diagnóz	516
T1.3.1	Cévní onemocnění mozku a kraniocerebrální poranění	516
T1.3.2	Roztroušená skleróza	517
T1.3.3	Parkinsonova nemoc	517
T1.3.4	Dětská mozková obrna	518
T1.3.5	Mononeuropatie	518
T1.3.6	Polyneuropatie	519
T1.3.7	Svalové dystrofie	519
T1.3.8	Vertebrogenní algické syndromy	520
T1.3.9	Spinální poranění	520
	Glosář	521
	Seznam zkratk	527
	Rejstřík	531
	Poděkování za poskytnutí obrazové dokumentace	541